

Caspar Mauritius

**Programma Quo Ad Solennia Jesu Christi Servatoris Natalitia Devotis & gratis
animis recolenda Cives Academici invitantur**

Rostochii: Kilius, 1656

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734943229>

Druck Freier Zugang

R. u. Progr. 1657/e

Gaspar Mauritius

Progr. ad natalitio J. C.

PROGRAMMA
Quo
AD SOLENNIA
IESV CHRISTI
SERVATORIS
NATALITIA

Devotis & gratis animis re-
colenda.

Cives Academici invitantur.

Propositum

RECTORE
CASPARO MAURITIO
SS. Th. D. P. P. & Superint.

ROSTOCHII,
Typis Haredum NICOLAI KILII,
Acad. Typogr. Anno 1656.

Lluxit per DEI gratiam festus ille dies,
quo gaudet tota CHRISTI Ecclesia &
exclamat: Infans natus est nobis, Puer
datus est nobis. Quem Esaïæ locum
de Messîa rectè interpretatur Targum.
Neq; enim alii quam Messîæ tribui
possunt ista Misterii plenissima verba:
Mirabilis consiliarius, DEUS fortis (hæc enim jungi ac-
centus jubet) *Pater sempiternus, Princeps pacis.* Exspectant
Judæi Messiam: quidam venisse dicunt, cæterum JESUM
Nazarenum Messiam esse pernegant. Prioribus tempora
Messîæ in Scripturis præfinita opponimus. Primo loco
audiatur Daniel cap. IX. 24. quam Prophetam esse docet
Rab. Moses B.M. in More Nebochim lib. II. cap. 45. Præ-
stantiorem Prophetam Thalmud agnoscit tractatu Sanhedrin
cap. in citante Voisin ad secundæ partis cap. 3. Pugionis
Fidei Raymundi Martini. Is ergo Daniel *septuaginta heb-*
domadas definit, hoc est, interprete Authore Beth Israel
explicante illud Thalmudis tract. de Nazareatu cap. 5.
quadringentos & nonaginta annos. Quibus suffragantur R.
Saadias, Gaon, & R. Aben Ezra. Addunt Rabbini, citante
eodem Voisinio, *summam totam 490. annorum pertinere ad*
statum durationis templi secundi & sacrificiorum. Quibus
stantibus invictam procedit argumentum nostrum pro
bans, Messiam dudum venisse. Non enim ipse tan-
tum Daniel vocem Messîæ absolutè ponit, ut de alio quam
vero Messîa exponi nequeat, quàm dicit *exstindendum*, sic
tamen *ut non ei sc. excisio sit* (vid. Trost. Gramm. & Pug.
Fid. loco citato,) verum etiam Malachias cap. III. I. ex-
pressè docet, templum secundum non esse destruendum
antequam veniat *Messias Dominator, Angelus Fæderis*, itemq;
Elias præcursor. Quem locum rectè interpretatur R. Mo-
ses Filius Maimon de Messîa. Et venturum quidem non
post aliquot annorum millia, sed stante adhuc templo se-
cundo,

cundo, evidenter docent verbā: **ECCE STATIM VENIET.** Idem inculcat Haggæus cap. II. v. 7. 8. 10. quando dicit **ADHUC UNUM PUSILLUM** futurum & tunc venturum **DESIDERIUM OMNIUM GENTIUM.** Quem locum rectè R. AKIBA (qui AK. quanto in pretio fuerit, indicat R. Eliezeris encomiū: *Omnes sapientes Israelis coram me sunt instar tunica alii excepto hoc calvo*, id est R. AKIBA, qui calvuserat) exponit attestante R. Salomon Jarchi de temporibus Messie. Porro aspectū Messie dicitur domus posterioris gloria major futura gloria prioris. Nēpe quinq; templo secundo defuisse, quæ habuit primū, notant Rabbini: Urim & Thummim, Arcam Fœderis, ignem cælitus delabentem, שכינה præsentiam Majestatis divinæ & gloriæ qua primum templum aliquando 1. Reg. II. 10. 11. Conf. v. 12. Exod. XXIV. 16. XL. 35. replebat, Spiritum deniq; Prophetiæ. Nisi ergo dicatur Messiam sua præsentia gloriam domus secundæ splendidiorē reddidisse, salvari veritas Prophetiæ Haggæi nequit. At Messie præsentia omnia ista explevit. Ipse enim gloria Israelis & DEI: Ipse Urim & Thummim, a quo velut oraculo revelatio divinæ voluntatis prodire debuit: Ipse Arca Fœderis, & propitiatorium in sanguine suo: Ipse qui baptizat Spiritu & igne: Ipse in quo corporaliter inhabitat plenitudo Deitatis, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν Johan. I. 14. Luc. I. 35. Ipse deniq; qui Spiritum sine mensurâ accepit. Confe. 1. Jerem. XXX. 18. seqq. & Targum Jonathanis, ubi de reædificatione templi, & ostensione atq; revelatione Messie DUCIS apertum testimonium habes. Ex dictis sequitur, Messiam venisse. Nam ea omnia impleta sunt, quæ Messie adventum comitari debebant, destructio urbis, templi, Sacerdotii Levitici, sacrificiorum. Sed & de destructione regni, adventum Messie præcessura, illustris est locus Gen XLIX. 10. *Non auferetur Sceptrum de Juda, &c. usq; dum veniat Schiloh* Sceptrum de Regno & principatu capiunt Targumim

Onkelos, Hierosolymitanum, Jonathanis: Schiloh similiter omnes Targumim interpretantur de Messia Rege. Atqui Regnum, & principatus dudum de Judâ sublata, vid. Pug. Fidei part. 2. cap. 4. Ergo tempus adventui Messiae præstitutum jam dudum effluxit. Id agnovere celebres Rabbini. Elias ille non Thisbnes, sed Magister Judæorum celebratissimus meritò hic adducendus, cujus dictum pervulgatum exstat in Thalmud lib. Sanhedrin. cap. XI. *Duo millia inane, duo millia lex, duo millia Messias & uno destruetur.* Ponantur jam anni quingentes mille, quadringenti & ultra, quos à mundi creatione numerant Judæi. Sequitur tempus Messiae definitum elapsum esse. Videatur Grotius de verit. Relig. CHRISTI. lib. V. qui pag. 26. Nehumiam quendam citat Rabbini, qui annis 50. incarnationem Verbi præcessisse dicitur, & constanter asseveravit, non posse ultra 50. annos protrahi tempus Messiae à Daniele designatum. Et quid solos Judæos memoramus? Percrebuerat, inquit Sver. lib. IIX. cap. 4. *Oriente toto vetus & CONSTANS opinio, esse in fatis, ut eo tempore Judæa profecti rerum potirentur.* Id quod Tacitus in medio lib. V. *Historiar. iisdem verbis* repetit. De Vespasiano quidem hæc aliqui cepere Nomini JESU Nazareni adversantes. Neq; dissentiebat initio ipse Vespasianus. Cæterum rectiora postea edoctus, cum animadverteret, Vaticinia de Messia Prophetica ad se nihil attinere, exactè pervestigavit stirpem Davidicam, omnesq; quos cognoverat eam contingere, occidit. sine dubio ea mente, ut vaticiniorum divinorum vim elideret, & sibi posterisq; dominationem firmaret. Liquidum ex dictis est, venire dudum debuisse Messiam. Reliquum est, ut demonstretur, neminem aliud esse Messiam posse, quam JESUM Nazarenum. Id evidenter relucet ex iis, quæ de Messiae Nativitate, doctrina miraculis roborata & toto orbe recepta, passione, resurrectione & adfensione, Divinarum litera-

TUM

rum monumentis prodita sunt, quæ omnia in nullum alium,
præterquam JESUM Nazarenum quadrant. Atq; ut de
nativitate nunc tantum strictim agamus, etsi plura huc
convehere liceret, duo tantum urgemus. Primum est quod
legitur Mich. V. 2. ubi locus Nativitatis Messiae digito
designatur. Cujus rei tanta est evidentia, ut Chaldaea Para-
phrasis, & R. Salomon Jarchi idem diserte inculcent.
Neq; hic moramur Kimchium, qui ad Davidem hæc trahit
Sic enim non *Ny. exhibit*, sed *exivit* dicendum fuisset, neq;
quæ sequuntur ad Davidem accommodari possunt. Et
apud priscos Judæos nullum hac de re dubium fuisse,
demonstrat non solum Chaldaea paraphrasis, verum etiam
Judæorum responsum Matth. II. 4. 5. & figmentum Judæo-
rum, contendentium, Messiam suum natum esse Bethlehemi
illo die, quo destructum est templum à Tito, nondum ta-
men eum parefactum esse, de quo delirio vid. Pug. Fidei
part. 2. cap. 6. Nobis stat inconcussa fides. Mirando cer-
te DEI consilio evocati Bethlehemum sunt Parentes Chri-
sti nihil forte de impletione vaticinii Michæ cogitantes,
& ejus quidem mandato exciti sunt, cui vaticinium Michæ
ne fando quidem auditum erat. Nullum ergo relinquitur
dubium, quin clarissimo documento jam comprobatum est,
Messiam stante Bethlehemo venire debuisse, nunc autem
eversa civitate Bethlehem alium expectari Messiam non
posse, quam eum, qui admirabili DEI providentia in Beth-
lehem natus est, hoc est, JESUM NAZARENUM. Al-
terum quod Judæis non minori robore opponitur, extat
Esa. VII. 19. ubi modum nativitatis Messiae habes ex Vir-
gine, uni Messiae proprium & peculiarem. Conf. Thargumim
Onkeli & Jonathanis. De voce מלך nihil notamus: sunt
enim pleraq; omnia notissima. Judæi obvertunt veritati
locum Proverbi. XXX. 18. Respondemus non esse neces-
sum, si maxime secundum literam intelligatur, ut de prosti-

tutæ & delibatæ pudicitie muliere intelligatur: quin cau-
sam esse satis evidentem in ipso textu, cur non intelligi de ad-
ultera debeat, aut possit. Subjicitur enim *¶* quæ particula
non idem, sed simile infert. Quod si adultera intelligatur
in membro priori, similitudo exspirat, & inducitur *mutu-
alysia*. Pulchra sunt, quæ ad hunc locum notavit sæpe lauda-
tus Raimondus part. 3. dist. III. cap. VII. num. 2. *Animad-
verte Lector, quam bene Salomo in hac parabola vias Messie de-
scribendo incipiens à novissima, id est, ab ejus adfensione in cœ-
lum pervenit ad primam, id est, ad incarnationem. Quis enim
melior tenuit viam aquila in cœlo quam Christus, qui peccatores
velut quadam cadavera corruptos, & fœdos per peccatum, venit ad
pœnitentiam vocare, & sibi spiritaliter per fidem & charitatem
incorporare, & sublevare: & maximè cum cœlos adfendit in ad-
fensione Matth. IX. 13. Am. IX. 9. Esa. LIII. 1. Via ejusdem, ad se-
pulchrum, quod erat excisum in Petra, de quo tertio die resurrexit,
procul dubio via serpentis fuit super Petram. Num XXI. 8. Es. XI.
1. Job. III. 14. Via navis in corde maris fuit status & vita & transi-
tus Christi per tempestates & amritudines mundi. Esa. LVII.
20. Deniq; via viri vel valetis in Virgine fuit similiter incarnatio
CHRISTI de Virgine Maria: quam quidem viam Salomo plenè &
perfecte non potuit cognoscere. Rectè igitur dixit: At quartum
non cognovi. Adde quæ de adultera Spirituali Synagoga
Judaica præferente Barrabam homicidam Messie Sponso
tequuntur. Ad vos venio, Cives Academici honoratissi-
mi, dilectissimiq;. Vestrum est devota mente *JESULUM*
Mundi Sospitorem, *LUCEM* Gentium excipere. Agite
ergo, omnem ex pectoribus ejicite ægritudinem. Ecce
annuncio vobis gaudium magnum: *NATUS EST IMMANUEL*.
Qui antea *DEUM* peccatis offensum formidabatis, gaudere
DEUM, nobis mirificò hoc partu reconciliatum, & in *JE-
SULO* nostro redditum esse Patrem mellitissimum. Qui
angelos horrebatis flammeo quondam gladio, quacunq;
adi-*

aditus in Paradisum patebat, collocatos, gaudete, factos esse Spiritus *λατρευντες*, annunciantes vobis gaudium, quod erit toti populo propter natum nobis Servatorem. Sed & Vos, qui hactenus peccatis conscientiam vastantibus dediti fuistis, protinus vera resipiscentia & fide molem peccatorum abjicite: agnoscite dignitatem vestram, quam ex divinissimo hoc partu consecuti estis, & divinæ confortes facti naturæ, nolite degeneri conversatione in pristinam vilitatem redire. Qui in opibus hujus seculi congerendis nimio perè solliciti estis, & mundi delicias atq; irritamenta malorum sectamini, respicite Jesulum vestrum in hanc lucem editum non auro non ostro exceptum, sed in stabulo vilibus pannis obvolutum. Qui nocturnis bo-

SEMIVIRIQUE BOVES, SEMIBOVESQUE VIRI, conflictibus, digladiationibus ad insaniam usq; dediti estis, JESUM intuemini Pacis Principem eo tempore natum, quo Jano Romæ clauso bellisq; consopitis, pacem totus colebat orbis. Qui hactenus irreverentia & inobedientia adversus Magistratum insurrexistis, obedientia & reverentia quod peccastis eluite & compensate, JESUM spectantes, qui nondum natus Aug. Imp. mandato parere & in tota vita Magistratum revereri Ipse Angelorum omnium Dominus non est dedignatus. Qui hoc ipso ad finem properante anno INDICEM LECTIIONUM publicè propositum nefaria manu contaminastis, & corrupistis, INDICEM LECTIIONUM PUBLICARUM propediem proponendum excipite recta mente, piis oculis, studio devoto, nunquam oblitus JESULI, qui in templo Hierosolymitano doctoribus assidebat querens & respondens ipse omnium Doctorum Doctor. Solsequium imitamini, cujus ea est indoles, ut semper ad Solem se conhyertat, & quem noctu

pen-

pendulus luget, cum orientem surgens veneretur & quocunq; ierit, sequatur. *JESULUS* Sol noster est, ad hunc mentis aciem dirigamus, hunc plena fiducia & dilectione minime facata sequamur. Sic futurum est, ut olim in regno cælestis Patris æternum fulgeamus. *Semper nos, dilectissimi* (verba sunt Leon. P.) *sanctè vivere decet, & in id voluntates nostras & actiones dirigere, sed in his diebus diligentiori solitudine sunt corda nostra mundanda & studiosius est exercenda disciplina virtutum, ut sicut ipsa misteria majora sunt, ita & nostra observantia superet in aliquo consuetudinem nostram, & cui festivitas est celebranda sublimior, ipse quoq; in ea reperiatur ornatior. Si enim rationabile & quodamodo religiosum videtur in die festo in vestitu nitidiore prodire & habitu corporis hilaritatem mentis ostendere, & DEI templum propensiore cura & ampliore cultu, quantum possumus, adornamus; nonne dignum est, ut anima Christiana, quæ verum & vivum DEI templum est; speciem suam prudentia exornet, & nulla eam macula iniquitatis offuscet? Scrutetur igitur quisq; conscientiam suam, seq; ante se statuatur, & censura judicii videat in secreto vordis sui, si humilia non spernit, si alta non appetit, si iniquo non delectatur lucro, & quam cito ab his, quæ noxiè blandiuntur, animum abducit. Sed hæc & alia ad excitandam devotionem facientia abundè suggerent, quibus hæc cura publicè Ecclesiam docendi est commissa. Quos ut audiat debita *JESULO NOSTRO* pietate & ab iis, quæ hanc interturbare & obfuscare solent, vitiis, imprimis luxuria & turbandi rixandiq; libidine, abstineatis, serio vos moneo & obtestor. P. P. Rostoch. XXV. Decemb. Anno M. DC. LVI. cujus decursum simul & instantis Novi anni ingressum egressumq; omnibus nobis & singulis auspiciatissimum optatissimumq; ex animo precor.*

rum monumentis prodita sunt, quæ præterquam JESUM Nazarenum
nativitate nunc tantum strictim a
convehere liceret, duo tantum argu-
legitur Mich. V. 2. ubi locus Na-
designatur. Cujus rei tanta est evi-
phrasis, & R. Salomon Jarchi i-
Neq; hic moramur Kimchium, qui
Sic enim non *exhibet*, sed *exhibet*
quæ sequuntur ad Davidem acco-
apud priscos Judæos nullum ha-
demonstrat non solum Chaldæa p-
Judæorum responsum Matth. II. 4-
rum, contendendum, Messiam suu-
illo die, quo destructum est temp-
men eum patefactum esse, de quo
part. 2. cap. 6. Nobis stat inconcu-
te DEI consilio evocati Bethlehe-
sti nihil forte de impletionem vati-
& ejus quidem mandato exciti fun-
ne fando quidem auditum erat.
dubium, quin clarissimo documen-
Messiam stante Bethlehemo ven-
everfa civitate Bethlehem alium
posse, quam eum, qui admirabili
lehem natus est, hoc est, JESUM
terum quod Judæis non minori
Esa. VII. 19. ubi modum nativita-
gine, uni Messie proprium & pecu-
Onkeli & Jonathanis. De voce n-
enim pleraq; omnia notissima.
locum Proverbi. XXX. 18. Resp-
sum, si maxime secundum literam

A

ullum alium,
Atq; ut de
si plura huc
um est quod
Messie digito
Chaldæa Para-
inculcent.
n hæc trahit
fuisse, neq;
ossunt. Et
ium fuisse,
verum etiam
ntum Judæo-
Bethlehemi
nondum ra-
d. Pug. Fidei
Mirando cer-
Parentes Chri-
e cogitantes,
nium Michæ
go relinquitur
probatum est,
, nunc autem
Messiam non
entia in Beth-
ENUM. Al-
onitur, extat
habet ex Vir-
f. Thargumim
oramus: sunt
ertunt veritati
non esse neces-
r, ut de prosti-
tutæ

